

Unda Marinas fotspår

Första gången publicerad

i Eos 1858

Ill. Acke Andersson 1901

Saga av Zacharias Topelius

Kulturvecka i Nykarleby

2010

Unda Marinas fotspår

av Zacharias Topelius

Har du sett spår av ränder i havets sand där borta vid stranden under den höga skogskullen? Så vit är den sanden och ränderna vågiga, och de går i många vackra bukter ut mot yttersta vattengränsen. Ofta, när jag sett de stora, vita, skummiga vågorna rusa i vrede mot strandens svall, har det verkat förunderligt, att de inte alldeles har sopat bort ränderna i sanden. Men det hade havets vågor ingen lust med, de lät ränderna buktas i sanden som förr och stormade över dem med grummel och dån, och så lade de sig åter att vila i havets djup. De fina ränderna i sanden är de små vågornas fotspår, och de små vågorna är havets kruslockiga barn, som leker på den fina sandbädden. Varje gång stormen brusar, säger havets konung till sina vågor: - Gå mot klipporna, gå mot klipporna! Där i sanden leker mina små barn; ingen får rubba deras vägar och stigar, ingen får sopa deras fotspår från stranden. Djupt, djupt nere i havet finns konungens slott med väggar av kristall och pärlemorfönster och tak av de skönaste musslor. Där bor konungens söner och döttrar, de blå vågorna, och där bor också hans yngsta och klaraste lilla havsbarn, den blåögda, silverlockiga Unda Marina.

När Unda Marina går för att leka vid stranden, ritar hon med tåspetsen av sin silversko dessa fina våglinjer i sandens golv, och ingen våg har lov att utplåna dem. Tusentals av hennes små syskon springer där i kapp med henne, och alla ritar de samma fotspår, men ingen av dem är så snabb, så klar och så ringlande vacker som Unda Marina.

När fiskarna går för att bada på sandgrundet i den varma sommaren och de blänkande vita måsarna flyger som stjärnor över dem, då dansar Unda Marina omkring dem i lek och tummel, och böjer sig undan för seglarens båt och hoppar kring gossen som simmar i solskenet. Men när solen tidigt om morgonen stiger upp ur havet, och när hon om kvällen går till vila i skogen, då plaskar Unda Marina helt sakta mot stranden och sjunger en lång, entonig visa om tider som varit, och om vänner som för länge sedan dött.

Unda Marina hade också en vän, och det var den yngsta av skogens prinsar, den lilla mörklockiga Florio, vars gröna tröja alltid var klädd med så många rosor och som alltid bar fickorna fulla med nötter och hade en örnfjäder i sin bruna mössa.

Florio kom ofta till stranden där Unda Marina brukade leka, och snart blev de mycket goda vänner. Ofta retades de; Florio kastade kvistar och småsten på Unda Marina och Unda Marina stänkte en våg på honom till svar. Då skrattade Florio, som skogen skrattar när den susar i löven, och så skrattade Unda Marina, som vågorna skrattar, när vinden blåser på sjön. Men däremellan lekte de fästman och fästmö i aftonlugnet; Florio satt på strandens gräsmatta och Unda Marina lutade sig stilla mot sandens bädd. Och så berättade de sagor. Florio kunde berätta både mörka och ljusa sagor: om skogens troll som snyftar bakom de höga granarna, om lejonets jakt i det dunkla månskenet och om västanvindens spratt med nejlikor och gräset borta på ängarna. Unda Marina berättade om århundraden längst bort i tiden, då havets vågor svallade över hela det stora Finland, och om jättegrytorna i bergen vid stranden, och om den stora valfisken som drog hennes fadersvagn genom korallskogarna i den milddjupa oceanen.

Så träffades de i många, många år varje kväll vid stranden, och ännu var de bara små barn, eftersom skogens söner och havets döttrar inte växer lika fort som människobarn, de lever i många tusen år, lika länge som jorden. Och de tyckte mycket om varandra, så mycket att den vita måsen, som alltid såg dem leka på stranden, brukade säga till sin granne, den stora havsörnen: - Florio och Unda Marina blir säkert ett par, och då får vi vara med om det präktiga bröllopet.

- Ja, det ska väl gå, om bröllopet blir i skogskungens slott - sa örnen - Men blir det hos brudens föräldrar djupt nere på havsbotten, då tackar jag för inbjudan men har inte möjlighet att komma.

- Oj, det tänkte jag inte på - sa måsen. I nödfall kan jag konsten att dyka, och det kan nog hända att jag kommer, för det bjuds säkert på många goda fiskrätter till kvällsmat på bröllopskvällen. Så sa folket om Florio och Unda Marina.

Men en kväll då havskungen kom åkande i sin vagn till stranden, där hans dotter, havsprinsessan satt och berättade sagor för prinsen från skogen. Och nu var det så att skogen och havet inte var speciellt goda vänner eftersom de bråkade om gränserna och båda påstod att den andre hade stulit mark av dem själva. Därför blev havskungen arg när han såg Florio tala med Unda Maria, och så kastade kungen en stor våg mot stranden, som blötte ner prinsens tröja och ryckte bort örnfjädern ur hans mössa.

Unda Maria dök bedrövad till djupet, och Florio vände besviken tillbaka till skogen. Men när hans fader skogskonungen, fick höra hur hans älsklingspojke hade blivit behandlad blev han arg och sände ut virvelvindar som täckte stranden med grus så att havskungen miste en stor bit av sitt område. Då blev havskungen ännu argare och skickade stora vågor som översvämmade skogen, ryckte bort träden och drog med sig stora delar land ner i havet. Det här var början till ett långt krig mellan skogen och havet, och de krigar fortfarande än i dag, när de båda kungarna är på dåligt humör. Men däremellan är det vapenvila och då slår vågorna än en gång sakta mot stranden, och då syns Unda Marinas fotspår i den fina, vita sanden.

Men Florio och Unda Marina får nu bara träffas ibland, i hemlighet, för att berätta de gamla sagorna, och leka tillsammans. Unda Marina simmar ofta ensam mot stranden, och man ser hennes vita nacke ibland när solen skiner genom det mörka molnet. Då hör man henne ofta sjunga en enslig visa om kvällen, och den som förstår vad vågorna säger hör hur hon söker sin vän som nu är borta.

– Borta, borta – säger hon – är min glada gosse; borta är strandens fröjd och sakta somnar jag här på sandens mörka dyner; skilda vänner är ju hav och skog: den mörka granen reser sin krona mot skyn, och kan aldrig stiga ner i havets dunkla djup. Men jag ser honom ändå varje kväll när han spelar sig i mitt blåa öga. Gråt inte, mitt hjärta, Guds godhet ska förena oss, och än ska den dagen komma då Unda Marina glad går till stranden, där Florio söker hennes fotspår i den silvervita sanden i kvällssolen.

